

АНОТАЦІЯ

Шпетний О.І. Художньо-проектна компетентність фахівців з графічного дизайну: особливості формування у закладах вищої освіти в процесі фахової підготовки. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 011 Освітні педагогічні науки. – ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», Лубни, 2026.

У дисертаційній роботі наведено теоретичне узагальнення й практичне розв’язання актуальної проблеми підготовки фахівців з графічного дизайну у закладах вищої освіти (ЗВО) в процесі фахової підготовки, що виявляється в обґрунтуванні педагогічних умов формування художньо-проектної компетентності графічних дизайнерів, уточненні сутності та компонентної структури цього феномена, а також в експериментальній перевірці ефективності визначених педагогічних умов, реалізація яких забезпечила позитивну динаміку рівнів сформованості художньо-проектної компетентності у здобувачів освіти. Результати проведеного теоретико-експериментального дослідження продемонстрували об’єктивність вихідних положень і засвідчили вирішення поставлених у дисертаційній роботі завдань.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що:

– *уперше* теоретично обґрунтовано й експериментально доведено ефективність педагогічних умов формування художньо-проектної компетентності майбутніх фахівців з графічного дизайну в ЗВО в процесі фахової підготовки (спрямування на інтеграцію змістових компонентів фахової підготовки майбутніх фахівців з графічного дизайну – художньо-естетичного, проектно-технологічного, інформаційно-цифрового та гуманітарно-соціокультурного – у межах міждисциплінарного модуля; поетапного впровадження проектної діяльності як домінантної форми організації навчання

майбутніх дизайнерів-графіків; створення творчо-орієнтованого освітнього середовища, що забезпечує умови для експериментування, генерації нових ідей і візуального самовираження графічних дизайнерів через залучення до проєктної, виставкової та конкурсної діяльності); окреслено змістове наповнення, структурну організацію та особливості формування художньо-проєктної компетентності в системі фахової підготовки фахівців з графічного дизайну; виокремлено та обґрунтовано критерії, показники, рівні сформованості художньо-проєктної компетентності фахівців з графічного дизайну;

– *удосконалено* зміст, форми, методи та технології формування художньо-проєктної компетентності фахівців з графічного дизайну в закладах вищої освіти в процесі фахової підготовки;

– *подальшого розвитку набули* положення про теоретичні засади професійної підготовки фахівців з графічного дизайну та формування їхньої художньо-проєктної компетентності; трактування базових понять дослідження; визначення критеріїв, показників та рівнів сформованості художньо-проєктної компетентності фахівців з графічного дизайну в закладах вищої освіти в процесі фахової підготовки; методичні засади розвитку професійно-творчих умінь, що сприяють поглибленню проєктного мислення, колористичної культури та візуально-композиційних навичок графічних дизайнерів.

Практичне значення дослідження полягає в розробці, науковому обґрунтуванні, моделюванні й упровадженні у професійну підготовку здобувачів спеціальності 022 «Дизайн» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти педагогічних умов формування художньо-проєктної компетентності, які забезпечують цілісність, узгодженість і результативність освітнього процесу в ЗВО; розробці й реалізації навчально-методичного посібника «Міждисциплінарний дизайн: від знань до практики», що містить міждисциплінарні модулі, які інтегрують знання з колористики, композиції, психології сприйняття, ергономіки, технологій і проєктування; комплексу вправ

і методичних прийомів, спрямованих на розвиток художньо-проектної компетентності, які можуть ефективно використовуватися у формальній підготовці в закладах вищої освіти, а також у процесі неформальної освіти та самоосвіти майбутніх дизайнерів; тренінгової програми «Від ідеї до проєкту: комплексне формування художньо-проектної компетентності», що забезпечує розвиток проєктного мислення, візуально-композиційних умінь і навичок командної роботи; навчально-методичного забезпечення проєктної сесії з клієнтами «Розробка концепцій для університетських лабораторій та локальних бізнесів», орієнтованої на отримання студентами практичного досвіду професійної взаємодії та презентації дизайн-рішень; інструментарію діагностики сформованості художньо-проектної компетентності, що включає авторські методики оцінювання, критерії, показники та засоби фіксації динаміки розвитку компетентності в умовах педагогічного експерименту.

Матеріали дослідження можуть бути використані для оновлення змісту професійної підготовки дизайнерів, розробленні навчальних програм, методичних рекомендацій, а також у процесі підвищення кваліфікації педагогів мистецького спрямування.

Методологічну основу дослідження становлять концепції *розвитку дизайнерської освіти* та професійних компетентностей, теорії *дизайнерського мислення* та інноваційних освітніх технологій, а також аксіологічний, діяльнісний, компетентнісний, культурологічний, мистецтвознавчий, міждисциплінарний, особистісно-орієнтований, середовищний наукові підходи. Теоретичною базою слугували праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем професійної підготовки і розвитку професійних компетентностей дизайнерів.

У ході теоретичного аналізу уточнено та концептуалізовано зміст ключових понять «компетентність», «професійна компетентність», «художньо-проектна компетентність», «фахова підготовка графічних дизайнерів», що в сукупності забезпечило формування цілісного понятійно-

категоріального апарату дисертаційного дослідження. Подано авторське розуміння художньо-проектної компетентності майбутніх фахівців графічного дизайну як системоутворювального компонента професійної підготовки, який слугує основою формування індивідуального професійного стилю й визначає здатність графічних дизайнерів до успішної діяльності в сучасному конкурентному середовищі. Теоретико-поняттєве поле дослідження окреслює поняття художньо-проектної компетентності фахівців з графічного дизайну як інтегративної професійної якості майбутнього фахівця з графічного дизайну, що поєднує систему художніх, проектних, технологічних, комунікативних та аналітичних умінь, які забезпечують здатність створювати естетично та функціонально обґрунтовані проектні рішення. Відповідно, художньо-проектна компетентність інтегрує системні знання про художні принципи, естетичні закономірності, візуальну культуру та особливості візуального сприйняття, принципи формотворення, сучасні технології та професійні інструменти графічного дизайну, а також передбачає сформованість умінь генерувати інноваційні дизайнерські концепції, теоретично обґрунтовувати прийняті художньо-проектні рішення та технологічно грамотно реалізовувати їх у формі завершених дизайн-продуктів.

Науково обґрунтовано структуру художньо-проектної компетентності як багатокomпонентного інтегративного утворення, що включає когнітивно-змістовий, практично-діяльнісний, креативно-творчий, рефлексивно-аналітичний, комунікативно-презентаційний компоненти, які утворюють цілісну теоретико-практичну систему, що визначає зміст, структуру та логіку професійної підготовки графічних дизайнерів.

Автором визначено критерії та показники формування художньо-проектної компетентності фахівців з графічного дизайну, зокрема: когнітивно-знаннєвий (глибина та системність фахових знань; розуміння стилістичних і жанрових особливостей проекту; знання сучасних тенденцій і технологій у

проектній діяльності); операційно-технологічний (здатність забезпечувати якість виконання проектних завдань; здатність використовувати сучасні програмні засоби та матеріали у проектній діяльності; здатність обґрунтовувати технологічну доцільність проектних рішень); креативно-образний (генерація нових ідей; естетична виразність та оригінальність проектних рішень; урахування емоційно-символічного змісту проекту); аналітико-рефлексивний (здатність до аналізу сильних і слабких сторін проекту; здатність до самокорекції проектної діяльності; здатність до рефлексивного аналізу відповідності результатів проекту меті); комунікативно-презентаційний (логічність і чіткість презентації проекту; візуальна та вербальна виразність презентації; обґрунтованість дизайнерських рішень). Відповідними рівнями визначено: високий, середній і низький.

На підставі теоретичних засад дослідження, результатів констатувального етапу експерименту здійснено розробку й теоретичне обґрунтування педагогічних умов формування художньо-проектної компетентності фахівців з графічного дизайну в процесі фахової підготовки.

Визначено такі педагогічні умови: інтеграція змістових компонентів фахової підготовки фахівців з графічного дизайну – художньо-естетичного, проектно-технологічного, інформаційно-цифрового та гуманітарно-соціокультурного – у межах міждисциплінарного модуля; поетапне впровадження проектної діяльності як домінантної форми організації навчання майбутніх дизайнерів-графіків; створення творчо-орієнтованого освітнього середовища, що забезпечує умови для експериментування, генерації нових ідей і візуального самовираження графічних дизайнерів через залучення до проектної, виставкової та конкурсної діяльності.

Реалізація розроблених педагогічних умов відбувалася комплексно в їх безпосередньому взаємозв'язку в умовах реального освітнього процесу та передбачала інтеграцію знань в межах таких освітніх компонентів фахової підготовки графічних дизайнерів, як: «Історія мистецтв», «Теорія дизайну»,

«Історія графічного дизайну», «Основи композиції та кольорознавство», «Живопис», «Комп'ютерні технології в графічному дизайні», «Основи формоутворення та макетування», «Проектування», «Комп'ютерне дизайн-моделювання»; «Художнє проектування рекламної графіки» «Цифровий медіа-дизайн».

Впровадження педагогічних умов в освітній процес закладів вищої освіти здійснювалося через різноманітні форми навчальної взаємодії – лекційні заняття, практичні й лабораторні заняття, майстер-класи провідних дизайнерів, тренінги професійних навичок, а також індивідуальні й групові дизайн-проекти, що в комплексі дало змогу забезпечити послідовний, системний і багатоаспектний розвиток художньо-проектної компетентності фахівців з графічного дизайну.

Систематичне використання методу проектів в індивідуальній, груповій та інтегрований формах організації навчальної діяльності спрямовувало здобувачів освіти на розроблення реальних або наближених до професійних зразків дизайнерської продукції, що посилювало практико-орієнтований характер підготовки та сприяло формуванню цілісного уявлення про специфіку фахової діяльності в галузі графічного дизайну.

Застосування спеціально розробленого навчально-методичного посібника, системи творчих завдань різного рівня складності та інноваційних тренінгових технологій поглиблювало розуміння здобувачами стилістичних і жанрових особливостей дизайн-проектів, розвивало вміння обґрунтовано добирати технологічні засоби та впевнено використовувати інструментарій сучасного графічного дизайну.

У процесі навчання застосовувалися різнотипні завдання, що поєднували навчально-розвивальну та оцінювальну функції: ігрові вправи, дизайн-челенджі, індивідуальні проекти-портфоліо, креативно-практичні та інші творчі завдання. Вони передбачали експериментування з формою, кольором, матеріалами й техніками, генерацію ідей за допомогою брейнштормінгу, ментальних карт і

комбінаторних методів, а також розвиток візуального самовираження через персональні проекти, студійну практику та тематичні завдання.

Найбільш результативними формами реалізації зазначених підходів були практичні й студійні заняття, міні-воркшопи, групові дискусії та критичний аналіз проектів (peer review), а також використання онлайн-платформ для презентації експериментальних робіт. Реалізація цих методів забезпечила цілісний розвиток творчого мислення, формування здатності продукувати оригінальні ідеї та інтегрувати їх у різноманітні проектні завдання.

Ефективність запропонованих педагогічних умов формування художньо-проектної компетентності фахівців з графічного дизайну в процесі фахової підготовки у ЗВО було доведено під час контрольного етапу експерименту за допомогою методів математичної статистики, що підтвердило наявність статистично значущих відмінностей між даними контрольної та експериментальної груп.

Результати дисертаційної роботи можуть бути використані в системі фахової підготовки фахівців з графічного дизайну в закладах вищої освіти, у системі неформальної освіти та самоосвіти майбутніх фахівців з дизайну.

Ключові слова: проект, художньо-проектна діяльність, фахова підготовка, дизайн, фахівці з графічного дизайну, компетентність, професійна компетентність, художньо-проектна компетентність, педагогічні умови формування художньо-проектної компетентності.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Статті у наукових фахових виданнях України

1. Шпетний О. І. Методи формування художньо-проектної компетентності майбутніх дизайнерів-графіків. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 77, т. 3. С. 303–308. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/77-3-41>

2. Шпетний О. І. Стратегія формування художньо-проектної компетентності у практиці підготовки дизайнера. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2024. № 5 (364). С.15–21. DOI 10.12958/2227-2844-2024-5(364)-15-21

3. Шпетний О. І. Дизайн як філософське явище: естетичні та функціональні аспекти в соціокультурному просторі. *Наукові записки. Сер. Педагогічні науки*. Ужгород-Кропивницький : Код, 2025. Вип. 12. С. 172–176. DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.12.172

4. Мигович І. В., Шпетний О. І. Міжнародна практика підготовки фахівців з дизайну: аналіз тенденцій та актуальних викликів. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2025. (17). DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.15381025>
URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/922>

5. Шпетний О. І. Компетентнісна парадигма дизайнерської освіти в наукових підходах та освітніх ініціативах. *Наукові інновації та передові технології*. 2026. № 2(54). С. 2144–2158. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2\(54\)-2144-2157](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54)-2144-2157)

Статті в інших виданнях, матеріали конференцій:

1. Шпетний О. І. Чеська Республіка і Україна: реалії підготовки бакалаврів з дизайну. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2024. Вип. 3. С. 95–102.

DOI <https://doi.org/10.32782/apv/2024.3.14>

2. Шпетний О. І. Проектування рекламно-графічного комплексу власного продукту. *Мистецтво в реаліях сучасної освіти* : матеріали X Всеукр. наук.-практ. конф. 25–26 травня 2023 р. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2023. С. 221–223.

3. Шпетний О. І. Специфіка художнього перекладу. *Соціально-гуманітарні проблеми XXI століття : актуальність, багатополлярність, перспективи розвитку* : матеріали II наук.-практ. конф. 27 листопада 2023 р. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. С. 134–139.

4. Шпетний О. І. Advertising as a field of graphic design. *Іноземні мови у професійній діяльності здобувачів вищої освіти* : матеріали І наук.-практ. конф. 25 квітня 2024 р. Полтава : Вид-во ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2024. Вип. 1. С. 46–49.
5. Шпетний О. І. Проект як засіб формування художньо-проектної компетентності майбутнього дизайнера. *Наука в епоху соціокультурних змін: реалії, перспективи та цифрові трансформації* : матеріали ІІ Міжнар. наук.-практ. конф. студентів та молодих вчених 25 жовтня 2024 р. Дніпро, 2024. С. 342–345.
6. Шпетний О. І. Естетика та функціональність: баланс у художньо-проектній діяльності дизайнера. *Design, Visual Art & Creativity: Modern Trends and Technologies* : Proceedings of III rd International Scientific and Practical Conference 12 th of December 2024 / Zaporizhzhia National University. Zaporizhzhia : ZNU, 2024. Vol. 3. P. 112–116.
7. Шпетний О. І. Дизайн-проект в реалізації художньо-проектної діяльності. *Наука і молодь у XXI сторіччі* : зб. матер. X Міжн. молодіжної наук.-практ. інтернет-конф. 28 листопада 2024 року. Полтава : ПУЕТ, 2025. С. 650–653.
8. Шпетний О. І. Інтердисциплінарність як чинник формування художньо-проектної компетентності майбутніх дизайнерів. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку науки і освіти* : матеріали ІІІ Міждисципл. Міжнар. наук.-практ. конф. 24–26 квітня 2025 р. Полтава, 2025. С. 88–92.
9. Шпетний О. І. Проектна діяльність як ефективний метод формування мовленнєвої компетентності у майбутніх фахівців. *Іноземні мови у професійній діяльності здобувачів вищої освіти* : матеріали ІІ наук.-практ. конф. 25 квітня 2024 р. / Держ. закл. «Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка». Полтава, 2025. Вип. 2. С. 56–59.
10. Шпетний О. І. Інноваційні цифрові технології як чинник розвитку художньо-проектної компетентності майбутніх дизайнерів у сучасній системі

професійної освіти. *Академічна й університетська наука: результати та перспективи* : матеріали XVIII Міжн. наук.-практ. конф. 9 грудня 2025 р. Полтава, 2025. С. 88–92.

11. Шпетний О. І. Культурно-естетичні виміри дизайну в українських наукових студіях. *Наука та освіта в умовах викликів сьогодення* : матеріали III Міжн. наук.-практ. конф. 29 січня 2026 р. Чернігів, 2026. С. 151–155.

Наукові праці, які додатково відображають результати дослідження

12. Шпетний О. І. Міждисциплінарний дизайн: від знань до практики: навч.-метод. посіб. для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за ОП «Графічний дизайн» спец. 022 Дизайн. Полтава, 2024. 78 с.

ABSTRACT

Shpetnyi O.I. Artistic and Project Competence of Graphic Design Specialists: Features of Formation in Higher Education Institutions during Professional Training. – Qualifying scientific work as a manuscript.

Thesis for the degree of Doctor of Philosophy in the field of knowledge 01 Education / Pedagogy, specialty 011 Educational Pedagogical Sciences. – Luhansk Taras Shevchenko National University, Lubny, 2026.

The dissertation provides a theoretical generalization and a practical solution to the urgent problem of training graphic design specialists in higher education institutions (HEIs). This is manifested in the justification of pedagogical conditions for forming the artistic and project competence of graphic designers, clarifying the essence and component structure of this phenomenon, and the experimental verification of the effectiveness of the defined pedagogical conditions, the implementation of which ensured positive dynamics in the levels of students' artistic and project competence. The results of the theoretical and experimental study demonstrated the objectivity of the initial premises and confirmed the fulfillment of the tasks set in the dissertation.

The scientific novelty of the study lies in the following:

- *for the first time*, the effectiveness of pedagogical conditions for forming the artistic and project competence of future graphic design specialists in HEIs was theoretically justified and experimentally proven. These conditions include integration of content components (artistic-aesthetic, project-technological, information-digital, and humanitarian-sociocultural) within an interdisciplinary module; step-by-step implementation of project activities as the dominant form of learning organization; creation of a creative-oriented educational environment that fosters experimentation, idea generation, and visual self-expression through involvement in project, exhibition, and competition activities;

- *refined* the content, forms, methods, and technologies for forming artistic and project competence in the process of professional training.

- *further developed* provisions on the theoretical foundations of graphic design training; interpretations of basic research concepts; criteria, indicators, and levels of competence formation; and methodical principles for developing professional creative skills that deepen project thinking, color culture, and visual-compositional skills;

The practical significance of the research lies in the development, scientific substantiation, modeling, and implementation of pedagogical conditions for forming artistic and project competence within the professional training of students majoring in 022 “Design” at the first (Bachelor's) level of higher education. These conditions ensure the integrity, consistency, and effectiveness of the educational process in higher education institutions (HEIs). Specifically, the practical contributions include: the development and implementation of the study manual “Interdisciplinary Design: From Knowledge to Practice”, which contains interdisciplinary modules integrating knowledge in color science, composition, psychology of perception, ergonomics, technology, and design; a complex of exercises and methodical techniques aimed at developing artistic and project competence, suitable for use in formal higher education as well as in non-formal education and self-study for future designers; the training

program “From Idea to Project: Comprehensive Formation of Artistic and Project Competence”, which fosters the development of project thinking, visual-compositional skills, and teamwork; educational and methodical support for a project session with clients titled “Concept Development for University Laboratories and Local Businesses”, focused on providing students with practical experience in professional interaction and the presentation of design solutions; diagnostic tools for assessing the level of artistic and project competence, including original assessment methodologies, criteria, indicators, and means of tracking the dynamics of competence development within the framework of a pedagogical experiment.

The research materials can be utilized for updating the content of professional training for designers, developing educational programs and methodological recommendations, and in the process of professional development for educators in the arts.

The methodological foundation of the study is comprised of concepts regarding *the development of design education* and professional competencies, theories of *design thinking*, and innovative educational technologies. It also incorporates various scientific approaches, including axiological, activity-based, competency-based, culturological, art-historical, interdisciplinary, person-centered, and environmental perspectives. The theoretical framework is based on the works of domestic and foreign scholars addressing the challenges of professional training and the development of professional competencies for designers.

In the course of the theoretical analysis, the content of key concepts such as “*competence*”, “*professional competence*”, “*artistic and project competence*”, and “*professional training of graphic designers*” has been refined and conceptualized. Collectively, this ensured the formation of a holistic conceptual and categorical apparatus for the dissertation research. The study presents the author's understanding of the artistic and project competence of future graphic design specialists as a system-forming component of professional training. This component serves as the foundation

for the formation of an individual professional style and determines the ability of graphic designers to operate successfully in today's competitive environment. The theoretical and conceptual framework of the research defines the artistic and project competence of graphic design specialists as an integrative professional quality of a future graphic designer that combines a system of artistic, project, technological, communicative, and analytical skills, ensuring the ability to create aesthetically and functionally sound project solutions. Accordingly, artistic and project competence integrates systemic knowledge of artistic principles, aesthetic laws, visual culture, features of visual perception, principles of form-making, modern technologies, and professional graphic design tools; the mastery of skills required to generate innovative design concepts, provide theoretical justification for adopted artistic and project decisions, and implement them with technological proficiency in the form of finished design products.

The structure of artistic and project competence is scientifically substantiated as a multicomponent, integrative formation. It includes cognitive-content, practical-activity, creative-imaginative, reflexive-analytical, and communicative-presentational components. Together, these form a holistic theoretical and practical system that determines the content, structure, and logic of professional training for graphic designers.

The author has identified the criteria and indicators for the formation of artistic and project competence in graphic design specialists, specifically, cognitive-knowledge criterion (depth and consistency of professional knowledge; understanding of the stylistic and genre characteristics of a project; knowledge of current trends and technologies in project activities); operational-technological criterion (ability to ensure the quality of project task execution; ability to use modern software tools and materials in project activities; ability to justify the technological feasibility of project solutions); creative-imaginative criterion (generation of new ideas; aesthetic expressiveness and originality of project solutions; consideration of the emotional and symbolic content of

the project); analytical-reflexive criterion (ability to analyze the strengths and weaknesses of a project; ability for self-correction in project activities; ability for reflexive analysis of the alignment between project results and goals); communicative-presentational criterion (logic and clarity of project presentation; visual and verbal expressiveness of the presentation; substantiation of design decisions). The corresponding levels established are high, average, and low.

Based on the theoretical foundations of the study and the results of the diagnostic (ascertaining) stage of the experiment, the development and theoretical substantiation of the pedagogical conditions for forming the artistic and project competence of graphic design specialists during professional training were carried out.

The following pedagogical conditions have been identified: integration of the content components of professional training for graphic design specialists –artistic-aesthetic, project-technological, information-digital, and humanitarian-sociocultural – within an interdisciplinary module; step-by-step implementation of project activity as the dominant form of organizing the learning process for future graphic designers; creation of a creative-oriented educational environment that provides conditions for experimentation, the generation of new ideas, and visual self-expression of graphic designers through involvement in project, exhibition, and competition activities.

The implementation of the developed pedagogical conditions was carried out comprehensively and in direct interconnection within a real-world educational process. It involved the integration of knowledge across the following educational components of professional training for graphic designers: “Art History”, “Design Theory”, “History of Graphic Design”, “Basics of Composition and Color Science”, “Painting”, “Computer Technologies in Graphic Design”, “Basics of Form-Making and Prototyping”, “Design Projecting”, “Computer Design Modeling”, “Artistic Design of Advertising Graphics”, “Digital Media Design”.

The implementation of the pedagogical conditions in the educational process of higher education institutions was carried out through various forms of instructional

interaction – lectures, practical and laboratory sessions, masterclasses by leading designers, professional skills workshops, as well as individual and group design projects. In combination, these enabled the consistent, systemic, and multifaceted development of artistic and project competence in graphic design specialists.

The systematic use of the project method in individual, group, and integrated forms of learning directed students toward developing real or near-professional samples of design products. This enhanced the practice-oriented nature of the training and fostered a holistic understanding of the specifics of professional activity in the field of graphic design.

The application of a specially developed study manual, a system of creative tasks of varying complexity, and innovative training technologies deepened students' understanding of the stylistic and genre characteristics of design projects. It also developed their ability to make informed choices regarding technological tools and to confidently use modern graphic design instruments.

Throughout the learning process, various types of tasks combining educational, developmental, and evaluative functions were applied: gamified exercises and design challenges; individual portfolio projects; creative-practical and other artistic tasks.

These tasks involved experimenting with form, color, materials, and techniques; generating ideas through brainstorming, mind mapping, and combinatorial methods; and developing visual self-expression through personal projects, studio practice, and thematic assignments.

The most effective forms for implementing these approaches were practical and studio sessions, mini-workshops, group discussions, and critical project analysis (peer review), as well as the use of online platforms for presenting experimental works. The implementation of these methods ensured the holistic development of creative thinking and the ability to produce original ideas and integrate them into diverse project tasks.

The effectiveness of the proposed pedagogical conditions for forming artistic and project competence in graphic design specialists during professional training in

HEIs was proven during the control stage of the experiment. Using methods of mathematical statistics, statistically significant differences were confirmed between the data of the control and experimental groups.

The results of the dissertation research can be utilized in the professional training system for graphic designers in higher education institutions, as well as in the systems of non-formal education and self-improvement for future design specialists.

Keywords: project, artistic and project activity, professional training, design, graphic design specialists, competence, professional competence, artistic and project competence, pedagogical conditions for forming artistic and project competence.

LIST OF PUBLICATIONS ON THE TOPIC OF THE DISSERTATION

Articles in Ukrainian scholarly professional journals

1. Shpetnyi, O. I. (2024). Methods of forming artistic and project competence of future graphic designers. *Topical Issues of the Humanities*, Issue 77, Vol. 3, pp. 303–308. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/77-3-41>.
2. Shpetnyi, O. I. (2024). Strategy for the formation of artistic and project competence in the practice of designer training. *Bulletin of Taras Shevchenko Luhansk National University. Pedagogical Sciences*, № 5 (364), pp. 15–21. [https://doi.org/10.12958/2227-2844-2024-5\(364\)-15-21](https://doi.org/10.12958/2227-2844-2024-5(364)-15-21).
3. Shpetnyi, O. I. (2025). Design as a Philosophical Phenomenon: Aesthetic and Functional Aspects in the Sociocultural Space. *Scientific Notes. Series: Pedagogical Sciences*, Issue 12. Uzhhorod–Kropyvnytskyi: Kod, pp. 172–176. https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.12.172.
4. Myhovich, I. V., & Shpetnyi, O. I. (2025). International practice of training design specialists: analysis of trends and current challenges. *Pedagogical Academy: Scientific Notes*, (17). <https://doi.org/10.5281/zenodo.15381025>
Available at: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/article/view/922>

5. Shpetnyi, O. I. (2026). Competence-based paradigm of design education in scientific approaches and educational initiatives. *Scientific Innovations and Advanced Technologies*, № 2 (54), pp. 2144–2158. [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2\(54\)-2144-2157](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2026-2(54)-2144-2157)

Articles in Other Publications and Conference Proceedings

1. Shpetnyi, O. I. (2024). The Czech Republic and Ukraine: realities of bachelor's training in design. *Acta Paedagogica Volynienses*, Issue 3, pp. 95–102. <https://doi.org/10.32782/apv/2024.3.14>

2. Shpetnyi, O. I. (2023). Designing an advertising and graphic complex for one's own product. In: *Art in the Realities of Modern Education: Proceedings of the 10th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference* May 25–26, 2023. Poltava: V. G. Korolenko Poltava National Pedagogical University, pp. 221–223.

3. Shpetnyi, O. I. (2023). Specificity of literary translation. In: *Socio-Humanitarian Problems of the 21st Century: Relevance, Multipolarity, and Development Prospects: Proceedings of the 2nd Scientific and Practical Conference* November 27, 2023. Poltava: Luhansk Taras Shevchenko National University Publishing House, pp. 134–139.

4. Shpetnyi, O. I. (2024). Advertising as a field of graphic design. In: *Foreign Languages in the Professional Activity of Higher Education Students: Proceedings of the 1st Scientific and Practical Conference* April 25, 2024, Issue 1. Poltava: Luhansk Taras Shevchenko National University Publishing House, pp. 46–49.

5. Shpetnyi, O. I. (2024). Project activity as a means of forming artistic and project competence of future designers. In: *Science in the Era of Socio-Cultural Changes: Realities, Prospects, and Digital Transformations: Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference of Students and Young Scientists* October 25, 2024, Dnipro, pp. 342–345.

6. Shpetnyi, O. I. (2024). Aesthetics and functionality: balance in artistic and project activity of a designer. In: *Design, Visual Art & Creativity: Modern Trends and*

Technologies: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference December 12, 2024. Zaporizhzhia National University. Vol. 3, pp. 112–116.

7. Shpetnyi, O. I. (2025). Design project in the implementation of artistic and project activity. In: *Science and Youth in the 21st Century: Proceedings of the 10th International Youth Scientific and Practical Internet Conference* November 28, 2024. Poltava: PUET, pp. 650–653.

8. Shpetnyi, O. I. (2025). Interdisciplinarity as a factor in the formation of artistic and project competence of future designers. In: *Current Problems and Prospects for the Development of Science and Education: Proceedings of the 3rd Interdisciplinary International Scientific and Practical Conference* April 24–26, 2025, Poltava, pp. 88–92.

9. Shpetnyi, O. I. (2025). Project activity as an effective method for forming communicative competence in future specialists. In: *Foreign Languages in the Professional Activity of Higher Education Students: Proceedings of the 2nd Scientific and Practical Conference* April 25, 2024. Issue 2. Poltava, pp. 56–59.

10. Shpetnyi, O. I. (2025). Innovative digital technologies as a factor in the development of artistic and project competence of future designers in the modern system of professional education. In: *Academic and University Science: Results and Prospects: Proceedings of the 18th International Scientific and Practical Conference* December 9, 2025. Poltava, pp. 88–92.

11. Shpetnyi, O. I. (2026). Cultural and aesthetic dimensions of design in Ukrainian scholarly studies. In: *Science and Education in the Context of Contemporary Challenges: Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference* January 29, 2026. Chernihiv, pp. 151–155.

Additional Publications Reflecting the Results of the Research

12. Shpetnyi, O. I. (2024). *Interdisciplinary Design: From Knowledge to Practice: A Study Guide for First (Bachelor's) Level Higher Education Students in the Educational Program "Graphic Design," Specialty 022 Design*. Poltava, 78 p.